

דעות בעם

גיליון מס' 15 נובמבר 2011

מכון ב.י. ולוסיל כהן לחקר דעת קהל ✓ The B.I. and Lucille Cohen Institute for Public Opinion Research

שביעות רצון מתפקוד החברה והכלכלה – ישראל בסקר החברתי: 2010-2002

פרופ' נח לוין-אפשטיין וד"ר אירית אדלר

השאלון כולל למעלה מ-300 שאלות וכולל שאלות לבינה, אשר חוזרות ונשאלות בכל שלב איסוף (כל שנתיים), בנושאים כמו עניין בפוליטיקה, הון חברתי ואמון במוסדות, אפליה, תחושת רווחה סובייקטיבית, ערכים אנושיים בסיסיים, עמדות כלפי הדרה חברתית, דת, זהות (אתנית ואזרחית), חשיפה לאמצעי תקשורת שונים ושימוש בהם. בנוסף לשאלות הליבה כולל השאלון בכל שלב איסוף שני חלקים (בכל אחד כ-50 שאלות) העוסקים בנושאים מתחלפים. עבודת השדה בישראל וההכנות הכרוכות בכך מבוצעות על-ידי מכון ב.י. ולוסיל כהן לחקר דעת קהל באוניברסיטת תל-אביב, בהנחיית ועדת היגוי ובה נציגים מאוניברסיטאות ומדיסציפלינות שונות.

הסקר החברתי האירופי אינו סקר פאנל. בכל פעם שמתבצע הסקר נלקח מדגם חדש מהאוכלוסייה. בשלושת הסבבים שבוצעו בישראל (2002, 2008 ו-2010¹) נידגמו כ-3,600 משקי-בית מכלל משקי הבית בישראל ובכל משק בית נידגמו ורואיין אדם אחד מעל גיל 15. איסוף הנתונים מתבצע באמצעות ראיונות פנים-אל-פנים שנערכים בשלוש שפות: עברית, ערבית ורוסית. בסבב הראשון (2002) המדגם הסופי בישראל כלל 2499 מרואיינים. מספר זה מייצג מיצוי של 71% מהמדגם המקורי. בסבב השני (2008) המדגם הסופי כלל 2490 מרואיינים, מספר המייצג מיצוי של 77.7% מהמדגם המקורי. בסבב האחרון (2010) כלל המדגם הסופי 2294 מרואיינים, מספר המייצג כיסוי של כ-73% מהמדגם

1 הסבב החמישי בוצע בישראל מינואר ועד יוני 2011.

במהלך החודשים ינואר 2011 ועד יוני 2011 נאספו הנתונים של **הסקר החברתי האירופי (European Social Survey)**. הסקר החברתי האירופי (ESS) הינו פרויקט תשתית במדעי החברה שנועד לקדם מחקר והוראה ומדיניות ציבורית. מטרתו ליצור בסיס נתונים על עמדות, ערכים והתנהגויות והשינויים בהם לאורך זמן. המטרה היא לחזור על הסקר מידי שנתיים לצורך יצירת מאגר נתונים איכותי למעקב השוואתי אחר שינויים חברתיים. במובן זה הוא מהווה תשתית חיונית למחקרים במגוון מדעי החברה. הפרויקט הינו פרי יוזמה של קבוצת מחקר באירופה במימון ועידוד הקרן האירופית למדע והאיחוד האירופי. כחברה באקדמיה האירופית למדע הוזמנה ישראל להשתתף בסקר ביוזמת ובמימון האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים. השלב הראשון של הסקר התבצע בשנת 2002 ב-22 מדינות, וישראל השתתפה במסגרתו. בשנת 2008 התבצע הסקר בישראל בפעם השנייה (ובאירופה פעם הרביעית) והשתתפו בו 34 מדינות. בשנת 2010-2011 התבצע הסבב החמישי, במסגרתו השתתפו 28 מדינות. עבור ישראל זו הפעם השלישית בה היא משתתפת.

הסקר החברתי האירופי שם לו למטרה להוות מודל של סקר השוואתי בינלאומי באיכות גבוהה ביותר. איכות נתוני הסקר (העומדים לרשות חוקרים) הינה תוצר של סטנדרטים מתודולוגיים אחידים המציבים את רף האיכות ברמה של הסקרים הטובים ביותר בארה"ב ואירופה. הפרויקט אף זכה בפרס השנתי האירופאי למחקרים Decartes prize, על הישגי מחקר יוצאי דופן שהושגו במסגרת שיתוף פעולה זה.

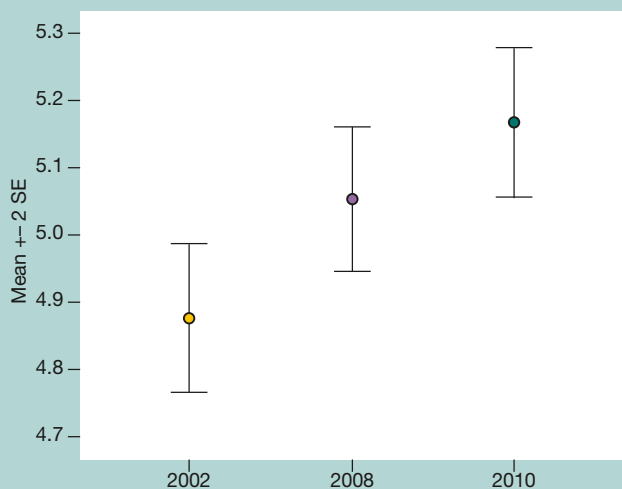
השתתפה (2002, 2008 ו-2010). מטרת ההצגה של נתונים אלה הינה להביא את הסקר ואת הנתונים הנמצאים בו לידיעת חוקרים ומקבלי החלטות ואין הכוונה להציג במסגרת מצומצמת זו דו"ח מקיף על כל תחומי העניין הכלולים בסקר. הנושא בו מתמקד פרסום זה הינו מגמות של שביעות רצון מהיבטים חברתיים שונים על-פני זמן בישראל, והשוואה בינלאומית של היבטים אלו.

המקורי (פירוט המדינות, גודל המדגם ושעורי ההיענות בהן, בנספח המתודולוגי).² דו"ח זה מציג ממצאים השוואתיים ראשוניים מהסקר החברתי האירופי עבור ישראל, משלושה הסבבים בהם

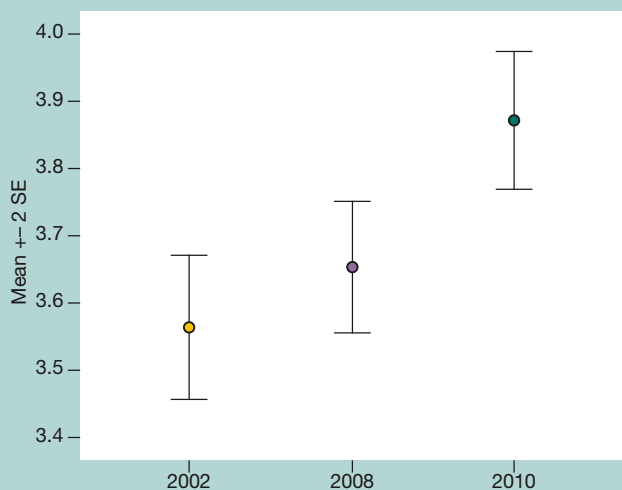
2 בכל הסבבים, חלק מן הכתובות נמצאו כלט מתאימות, כמו למשל: עסקים או דוברי שפה שלא נכללה בסקר.

שביעות רצון מתפקוד החברה והכלכלה

תרשים 1: מידת שביעות רצון מהאופן בו פועלת הדמוקרטיה בישראל, 2002, 2008 ו-2010

תרשים 2: מידת שביעות רצון מהאופן בו הממשלה בישראל מבצעת את תפקידה, 2002, 2008 ו-2010

בעקבות המחאה החברתית נגד יוקר המחיה שהחלה ביולי 2011, הופנתה תשומת הלב הציבורית לאי-שביעות הרצון של חלקים גדולים בציבור ממצבם הכלכלי ובאופן יותר ממוקד מן המדיניות הכלכלית-חברתית של הממשלה (וממשלות קודמות בשנים האחרונות) ואשר השלכותיה הינם יוקר מחיה גבוה ואי שוויון מעמיק הבא לידי ביטוי בעיקר בתחומי הדיור וההשכלה. הסקר החברתי האירופי לא נועד למדוד תגובות הציבור לאירועים נקודתיים והנתונים, כפי שצוין לעיל, נאספו לפני פרוץ המחאה החברתית של קיץ 2011. יחד עם זאת מאפשר סקר זה לעקוב אחר מגמות ארוכות טווח ב"מצב הרוח" הציבורי כפי שבא לידי ביטוי בעמדות ביחס למגוון נושאי מדיניות.

במסגרת הסקר חברתי האירופאי נשאלו המשתתפים בכל המדינות בכל הסבבים באיזו מידה הנם שבעי רצון מהאופן בו פועלת הדמוקרטיה, מתפקוד הממשלה, ממצב החינוך ושירותי הבריאות, מהמצב הכלכלי הנוכחי, ומחיהם באופן כללי. המרוויינים התבקשו לציין את עמדתם על סולם של 11 דרגות (ערכי הסולם היו 0 עד 10) כאשר ציון 10 מבטא עמדה חיובית ביותר (מאד שבעי רצון).

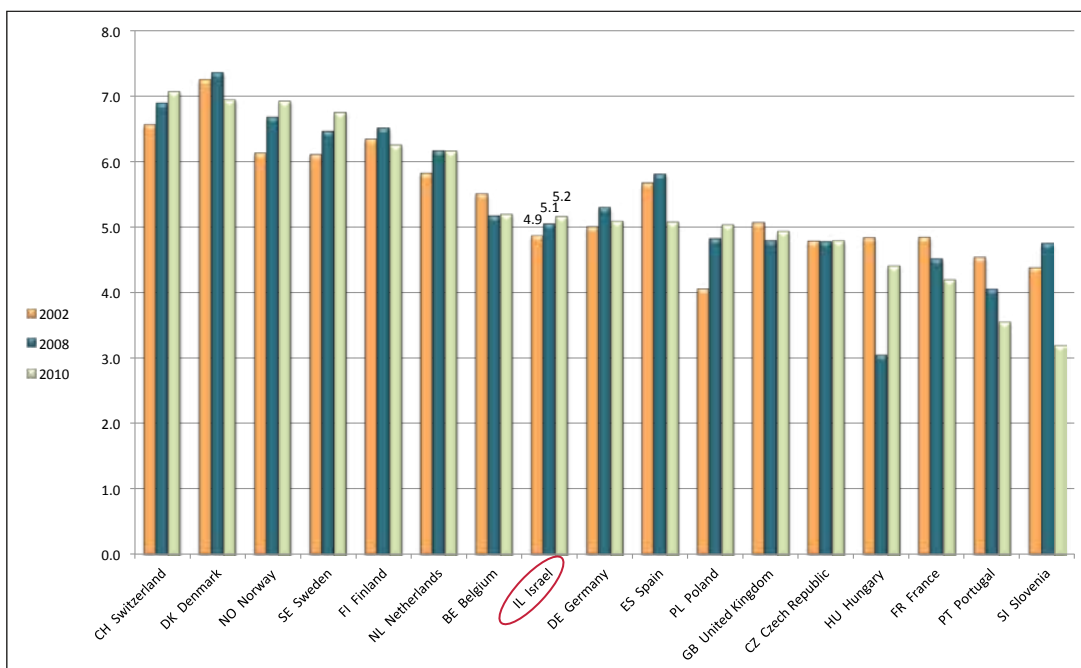
הנתונים בתרשימים 1 ו-2 מציגים את ממוצעי המדגם עבור שביעות רצון מהדמוקרטיה ומתפקוד הממשלה בישראל בשנים 2002, 2008 ו-2010 ואת הטווח בו נמצא ממוצע האוכלוסייה ממנה נלקח המדגם בביטחון של 95%³, עבור כלל המדגם.

שני התרשימים מציגים מגמת עליה במידת שביעות הרצון הכללית מהאופן בו הדמוקרטיה פועלת בישראל ומתפקוד הממשלה,⁴ אם כי ציוני שביעות הרצון הממוצעים מהאופן בו

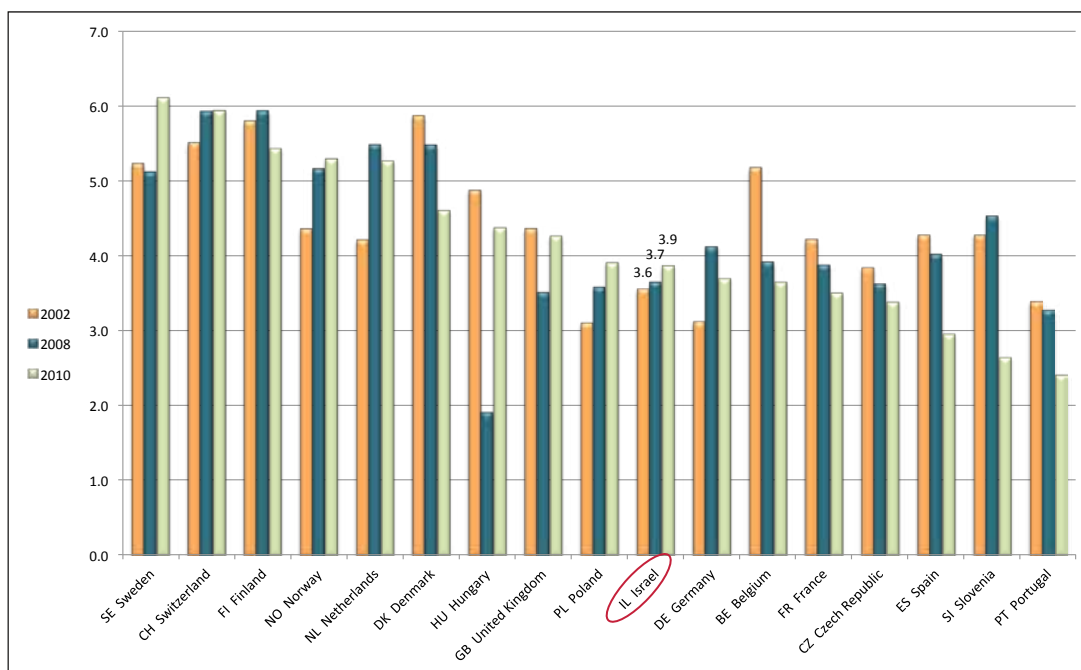
3 בתרשים מוצג הטווח של פעמיים טעות התקן, מעל ומתחת לממוצע. טעות התקן של הממוצע מלמדת על הטעות האפשרית באמידת ממוצע האוכלוסייה ממוצע המדגם. ככל שטעות התקן קטנה יותר, כך האומדן של ממוצע האוכלוסייה ממנה נלקח המדגם – יעיל יותר.

4 יש לקחת בחשבון כי מדובר בממשלות שונות לאורך השנים. נראה כי שביעות הרצון מהאופן בו הממשלה הנוכחית מבצעת את תפקידה הוא הגבוה ביותר בהשוואה ל-2008 ול-2002.

תרשים 3: מידת שביעות רצון מהאופן בו פועלת הדמוקרטיה, 2002, 2008 ו-2010

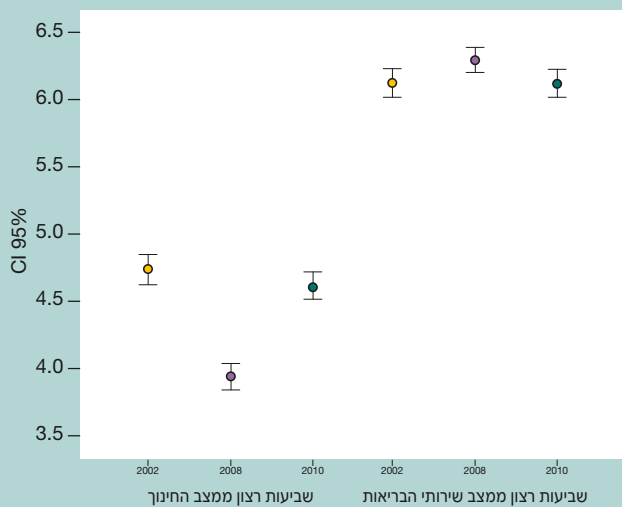
תרשים 4: מידת שביעות רצון מהאופן בו הממשלה מבצעת את תפקידה, 2002, 2008 ו-2010

של קיץ 2011 ואולי יש בהם להסביר את ההפתעה הגדולה בה תפסה המחאה את החברה הישראלית ומנהיגיה. תרשימים 3 ו-4 מציגים את ממוצעי מידת שביעות הרצון מהאופן בו פועלת הדמוקרטיה ומהאופן בו הממשלה מבצעת את תפקידה במבט בינלאומי השוואתי. בתרשים מוצגות 17 מדינות אשר השתתפו בסבב הראשון, הרביעי והחמישי בהם השתתפה גם ישראל. עבור כל מדינה חושב הציון הממוצע בכל

הממשלה מבצעת את תפקידה נמוכים לאורך השנים מהציונים הממוצעים של שביעות הרצון מהאופן בו פועלת הדמוקרטיה. חשוב אם כן להדגיש כי על אף ההתפתחויות האחרונות בחברה הישראלית -מגמה של חקיקה המגבילה את חופש הפרט ואי נחת מאי-שוויון גובר בחברה הישראלית, מידת שביעות הרצון גבוהה באופן מובהק סטטיסטית ב-2010 מאשר היתה בשנת 2002. יש להדגיש כי נתונים אלה נאספו לפני המחאה החברתית

תרשים 5: מידת שביעות רצון ממצב החינוך וממצב שירותי הבריאות בישראל, 2002, 2008 ו-2010

כאשר מדובר במערכת החינוך. נתונים ההשוואתיים משבצים את הממצאים בישראל בהקשר רחב יותר, לפיו בהרבה מדינות שביעות הרצון ממערכת החינוך הינה גבוהה למדי. רק בשתי מדינות עברום יש לנו נתונים השוואתיים שביעות הרצון נמוכה יותר מאשר זו שנמדדה בישראל.

ממצאים אלה מהווים תמונת מראה למצב ההישגים בחינוך כפי שבאו לידי ביטוי במבחנים השוואתיים בשנים האחרונות לפיהם הישגי התלמידים בישראל מהנמוכים ביותר בקרב מדינות מפותחות כלכלית. תרשים 7 מציג את ממוצעי מבחני פיז"ה בשנת 2009 של המדינות המשתתפות בהשוואה הבינלאומית בסקר ה-ESS באוריינות קריאה. בנתוני תרשים 7 אכן ישראל ממוקמת אחרונה בין המדינות, והציון האוריינות הממוצע בה אף נמוך ממוצע מדינות ה-OECD. מתאם בין ציוני שביעות הרצון בסבב החמישי (2010) לבין הציונים הממוצעים באוריינות של PISA לשנת 2009 עומד על 0.5, ומובהק סטטיסטית.⁷ הנתון מלמד על קשר חיובי וגבוה בין ההישגים בחינוך (כפי שמשתקפים במבחני האוריינות של PISA) לבין מידת שביעות הרצון ממערכת החינוך, ומחזקים את תמונת המצב בישראל.

המצב בנוגע לשביעות רצון ממערכת הבריאות שונה בתכלית. מתרשים 4 עולה כי על פי ציון שביעות הרצון ישראל מדורגת בשליש העליון, בין חמש המדינות בהן שביעות הרצון הינה הגבוהה ביותר. מקדימות אותה רק בלגיה, פינלנד, דנמרק ושוויץ. ממצאים אלה מצביעים על העובדה שלמרות תהליכי הפרטה במערכת הבריאות ואילוצים של המערכת הציבורית

אחת מהשאלות והתרשימים מציגים את הציונים הממוצעים בכל אחת מהשנים.

הממוצעים המוצגים בתרשימים מראים כי מידת שביעות הרצון המוצעת מהאופן בו פועלת הדמוקרטיה גבוהים עבור כל המדינות בהשוואה למידת שביעות מהאופן בו מבצעת הממשלה את תפקידה. ישראל ממוקמת במרכז בציון הממוצע של מידת שביעות הרצון מהאופן בו פועלת הדמוקרטיה בישראל בשנת 2010, וב-7 מדינות בשנת 2010 [גרמניה, בלגיה, צרפת, צ'כיה, ספרד, סלובניה ופורטוגל] שבעי רצון פחות בהשוואה לישראל מהאופן בו מבצעת הממשלה את תפקידה. ראוי עוד לציין, כי התנודתיות על פני השנים בישראל, במיוחד בכל הנוגע לשביעות רצון מתפקוד הממשלה, נמוכה מאשר ברוב המדינות האחרות. נתון זה מצביע אולי על יציבות יחסית בעשור האחרון אך יתכן שהוא מייצג גם מדידה תקיפה ואמינה של עמדות הציבור.

מידת שביעות הרצון ממצב החינוך וממצב שירותי הבריאות הנם היבטים נוספים של שביעות רצון מהחלטות ופעולות של זרועות השלטון. תרשים 5 מציג את מידת שביעות הרצון הכללית ממצב החינוך וממצב שירותי הבריאות בישראל עבור שלושת הסבבים (2002, 2008 ו-2010).

מנתוני התרשים ניכר שינוי חד במגמת שביעות הרצון ממצב החינוך בישראל לאורך השנים. בשנת 2002 ציון שביעות הרצון הממוצע עמד על קרוב ל-5 וירד בשנת 2008 לציון ממוצע של 4 (ההבדל מובהק בין הממוצעים)⁵ בשנת 2010 עלה שוב הציון הממוצע של שביעות הרצון מהחינוך בישראל ועומד על 4.6 (וגם הבדל זה מובהק).

מהתרשים עולה כי מגמת מידת שביעות הרצון משירותי הבריאות הפוכה ממגמת שביעות הרצון ממצב החינוך, אם כי הציונים הממוצעים של שביעות הרצון משירותי הבריאות גבוהים מהציונים הממוצעים של שביעות הרצון ממצב החינוך, לאורך כל השנים, וההבדלים בין הממוצעים אינם גבוהים⁶ (6.13 בשנת 2002, 6.3 בשנת 2008 ו-6.12 בשנת 2010).

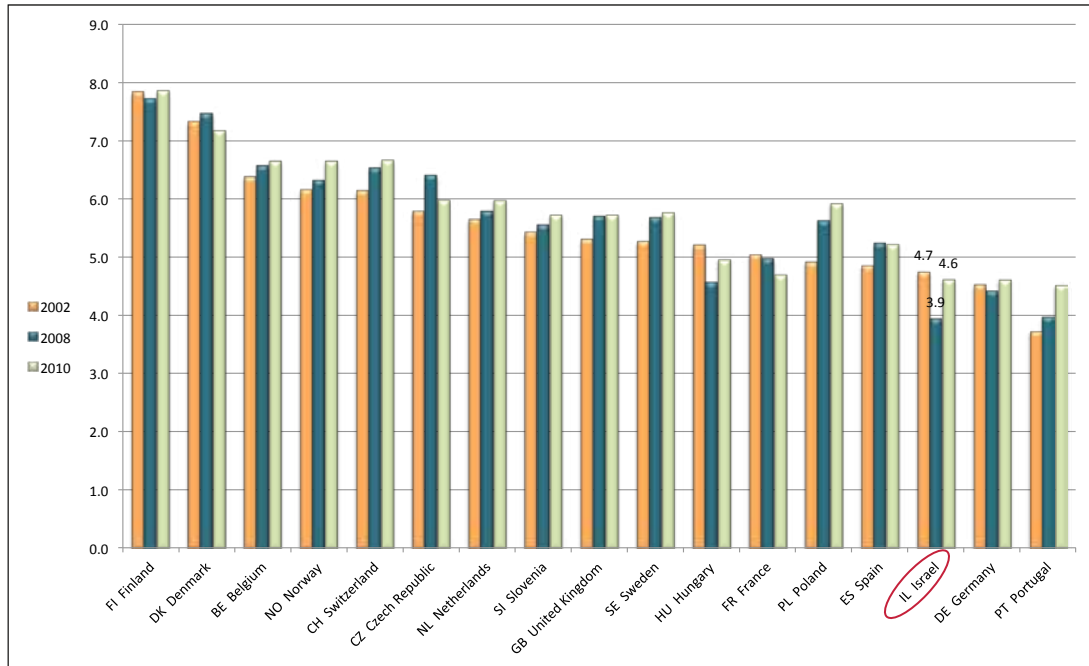
התרשימים הבאים מציגים את מידת שביעות הרצון ממצב החינוך וממצב שירותי הבריאות של ישראל מנקודת מבט בינלאומית. מהתרשימים נראה כי אזרחי ישראל, בכלל שלשת הסבבים, פחות שבעי רצון מעמיתיהם האירופאים ממצב החינוך בארצם (תרשים 6), אך בעלי שביעות רצון גבוהה יחסית משירותי הבריאות (תרשים 8). כאן בא לידי ביטוי אחד היתרונות החשובים של המחקר ההשוואתי. את הפער שראינו קודם במידת שביעות הרצון של הישראלים ממערכת הבריאות והחינוך שלהם ניתן היה אולי לפתור בכך שאנשים פחות ביקורתיים ביחס לנושאי בריאות משהם מוכנים להיות

5 p<0.01

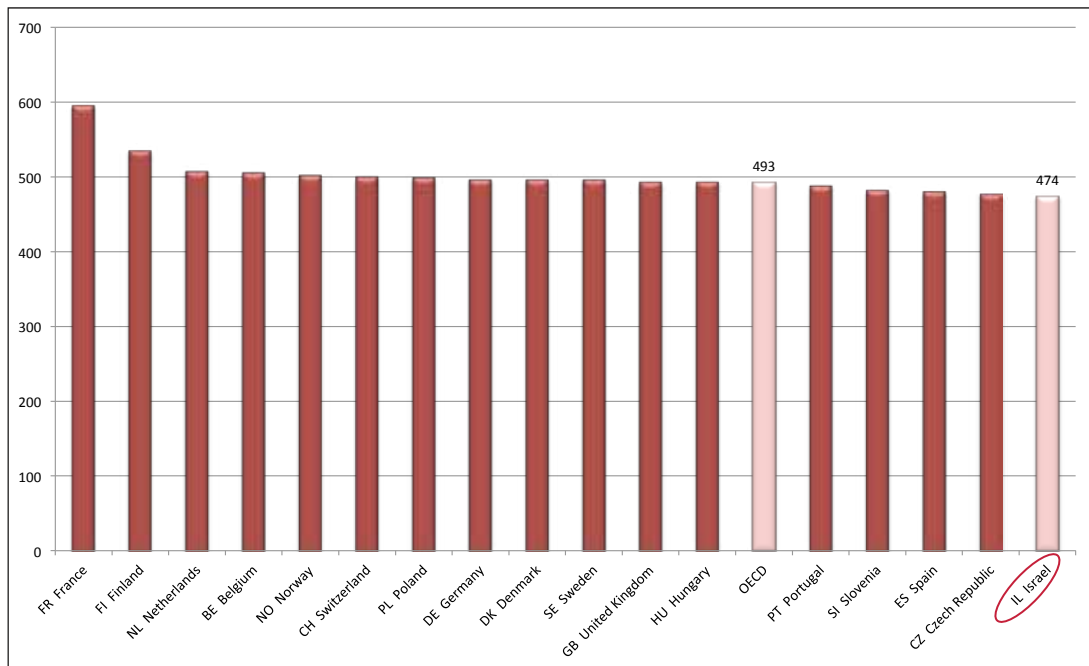
6 הבדלי הממוצעים מובהקים בין השנים 2002 ל-2008, ובין 2008 ל-2010.

7 מתאם ספירמן. p<0.01

תרשים 6: מידת שביעות רצון ממצב החינוך, 2002, 2008 ו-2010

תרשים 7: ממוצעי מבחני פיז"ה בשנת 2009 באוריינות קריאה (ממוצע של כלל התלמידים)

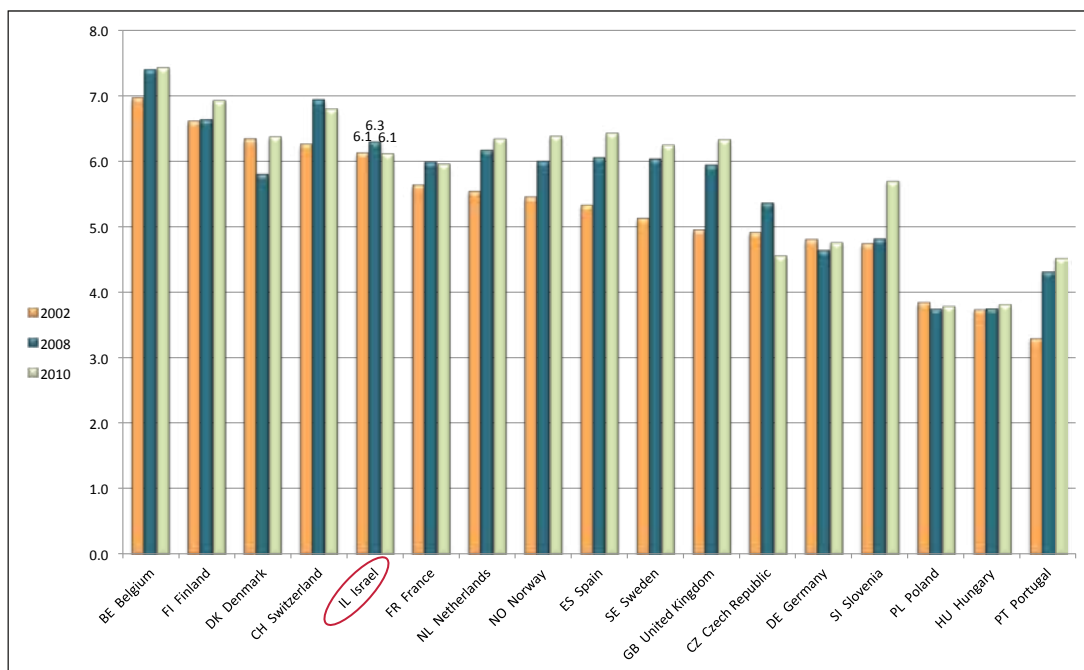
שבעי רצון מהמצב הכלכלי הנוכחי.⁸ כמו כן נמדדה מידת הסכמתם לכך שהממשלה צריכה לפעול לצמצום פערי שכר. בשאלה זו המרוויינים התבקשו לציין את מידת הסכמתם

(שרק לאחרונה באו לידי ביטוי במאבק המתמחים) הישראלי שבע רצון מהאופן בו מתפקדת מערכת זו ומהשירותים שהיא מספקת.

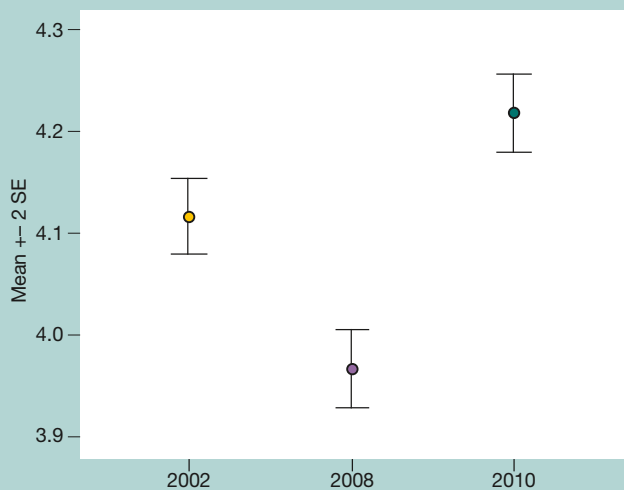
היבט נוסף שעמד במרכז פעילות המחאה האחרונה התייחס להיבטים הכלכליים. במסגרת הסקר החברתי האירופאי נשאלו המשתתפים בכל המדינות בכל הסבבים גם באיזו מידה הנם

8 המרוויינים התבקשו לציין את עמדתם על סולם של 11 דרגות (ערכי הסולם היו 0 עד 10) כאשר ציון 10 מבטא עמדה חיובית ביותר (מאד שבעי רצון).

תרשים 8: מידת שביעות רצון משרות הבריאות, 2002, 2008 ו-2010

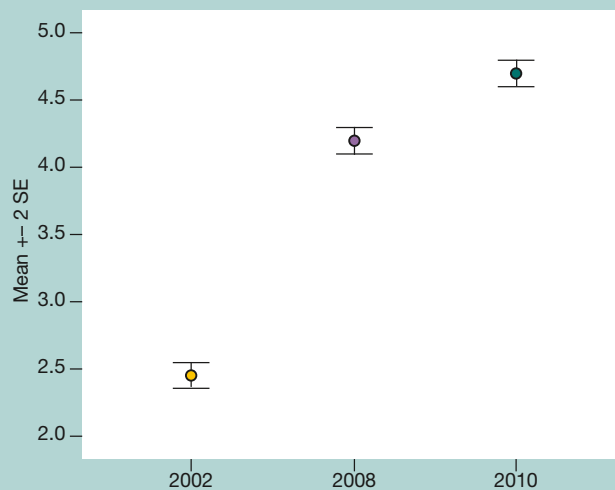
תרשים 10: מידת ההסכמה הכללית לכך שהמשלה בישראל צריכה לפעול לצמצום פערי שכר, 2002, 2008 ו-2010

נתוני שני התרשימים מראים, שיחד עם שביעות הרצון היחסית מהמצב הכלכלי הנוכחי בישראל, בשנים 2008 ו-2010, קיימת הסכמה גבוהה לאורך כל השנים לכך שעל המשלה לפעול לצמצום פערי שכר.

מידת שביעות הרצון מהמצב הכלכלי נמצאת במגמת עליה לאורך השנים. ממוצע שביעות הרצון שעמד בשנת 2002 על ציון ממוצע של 2.4 עלה בשנת 2008 לציון ממוצע של 4.2, ולציון ממוצע של 4.7 בשנת 2010. ההבדלים בין הממוצעים מובהקים ($p \leq 0.01$).

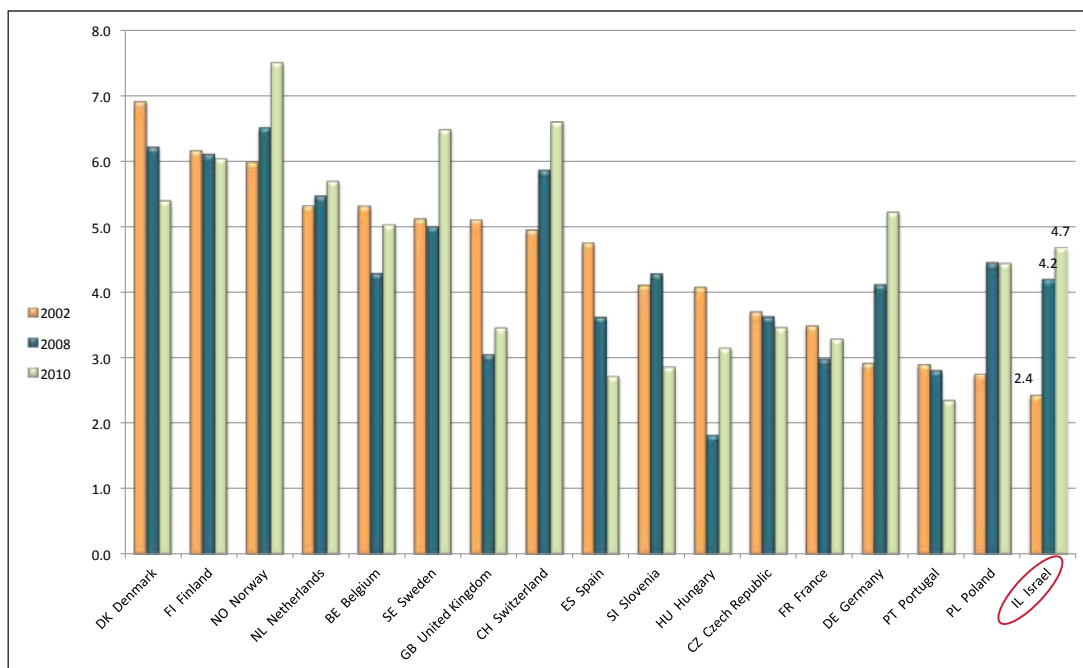
תרשים 9: מידת שביעות רצון מהמצב הכלכלי בישראל, 2002, 2008 ו-2010

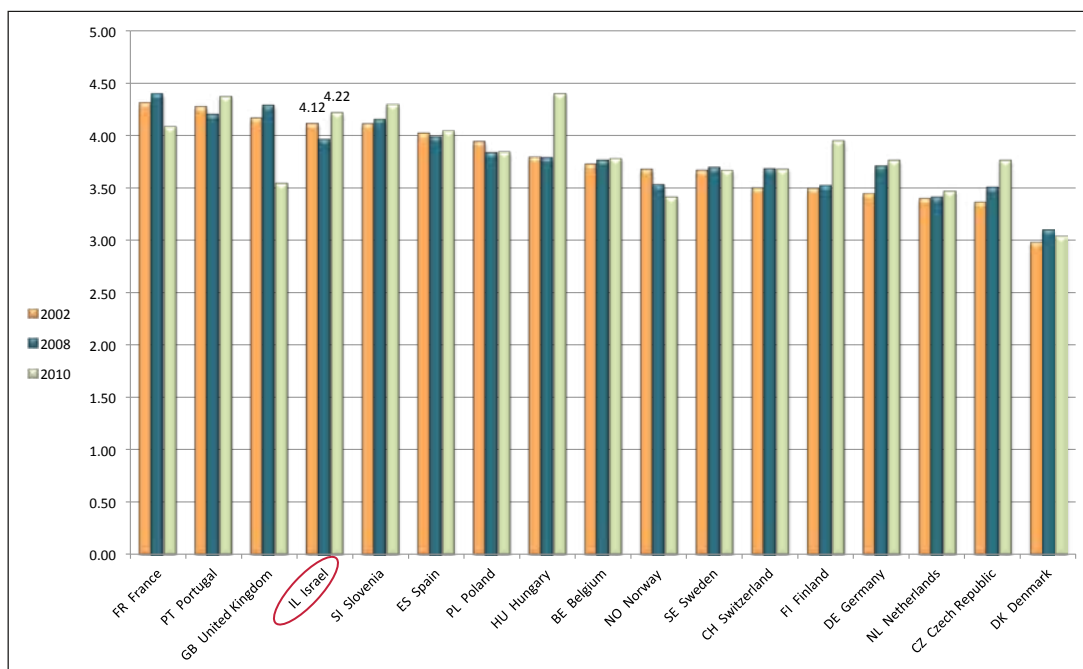
על סולם של 5 דרגות (ערכי הסולם היו 1 עד 5) כאשר ציון 5 מבטא את מידת ההסכמה הגבוהה ביותר (מסכים מאד⁹). הנתונים בתרשימים 9 ו-10 מציגים את ממוצעי המדרג עבור מידת שביעות הרצון מהמצב הכלכלי הנוכחי, ואת ממוצעי מידת ההסכמה הכללית לכך שהמשלה צריכה לפעול לצמצום פערי שכר.

9 בשאלון הסקר, סולם הדרגות היה הפוך, כך שהציון 5 הביע עמדה שלילית ביותר. היפוך הסולם נעשה לצורך הניתוח.

תרשים 11: מידת שביעות רצון מהמצב הכלכלי, 2002, 2008 ו-2010

תרשים 12: מידת ההסכמה הכללית לכך שהממשלה בישראל צריכה לפעול לצמצום פערי שכר, 2002, 2008 ו-2010

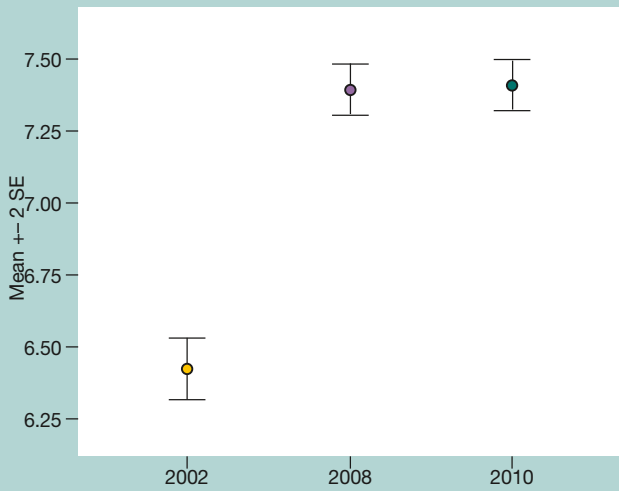

תרשימים 11 ו-12 מציגים השוואה בינלאומית של ממוצעי מידת שביעות הרצון מהמצב הכלכלי הנוכחי, וממוצעי מידת ההסכמה הכללית לכך שהממשלה צריכה לפעול לצמצום פערי שכר.

בשנת 2002, מידת שביעות הרצון בישראל מהמצב הכלכלי הייתה הנמוכה ביותר מבין 17 המדינות. עם זאת, בשנת 2008 וגם בשנת 2010 מידת שביעות הרצון הממוצעת מהמצב הכלכלי

כאמור, יחד עם העלייה בשביעות הרצון מהמצב הכלכלי הנוכחי, המרואיינים עדיין מסכימים כי הממשלה צריכה לפעול לצמצום פערי השכר. לאורך כל השנים, ציון ההסכמה הממוצע לא יורד מציון 4, ציון המביע הסכמה והסכמה גבוהה. כלומר הדעה הרווחת בקרב הציבור כי על הממשלה להתערב בעניין זה. עמדה זו התחזקה ב-2010 בהשוואה ל-2008; דבר המשקף אי-נחת גוברת עם הגידול המתמשך באי-השוויון הכלכלי בישראל.

תרשים 13: מידת שביעות רצון מהחיים עבור כלל המדגם, 2002, 2008, ו-2010

באופן כללי הממוצעת עבור כלל המדגם בישראל 2002, 2008, ו-2010 ואת ישראל בנקודת מבט בינלאומית. נתוני התרשימים מראים כי שביעות הרצון מהחיים באופן כללי בישראל גבוהה, ואף עולה לקרוב ל-7.4 בשנים 2008 ו-2010 בהשוואה ל-6.42 בשנת 2002. עליה דומה התרחשה רק בפולין. ציון ממוצע של 7.4 בשנים 2008 ו-2010 מעלה את ישראל למקום העשירי ברשימת 17 הארצות במידת שביעות הרצון מהחיים באופן כללי [2010]. ואכן, ניתן לומר שזה היה הנראטיב הבולט בישראל בשנים האחרונות על מצבה הטוב

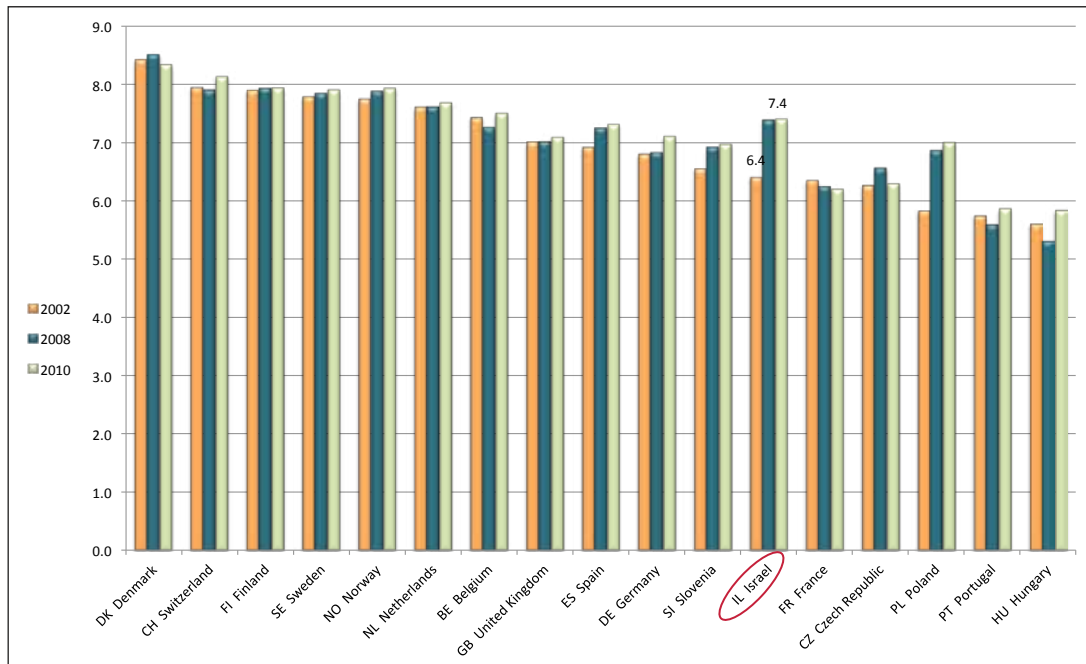
בישראל עלתה, בהשוואה לירידה שחלה בחלק מהמדינות [בלגיה, צרפת, ספרד, בריטניה, הונגריה ופורטוגל] ושניתן לייחס אותה למשבר הכלכלי העולמי. בשנת 2010 ישראל ממוקמת באמצע בין 17 המדינות בציון הממוצע של מידת שביעות הרצון מהמצב הכלכלי.

נתוני הממוצעים בתרשים 12 מראים כי על אף העלייה בשביעות הרצון בישראל מהמצב הכלכלי, ישראל נותרה אחת המדינות בהן יש הסכמה גבוהה בקרב הציבור כי על הממשלה לפעול לצמצום פערי השכר. במידה רבה ניתן לראות ציפייה זו להתערבות המדינה ביטוי של אי-נחת מרמת אי השוויון הגבוהה במדינה וכן תפיסה הרואה במדינה את האחראית לתיקון המצב. במובן זה ההבדלים בין המדינות הינם משקפים הן הבדלים במידת אי-השוויון הכלכלי והן את הגישות הכלכליות-חברתיות השונות.

שביעות רצון מהחיים באופן כללי

נסיים את החלק הזה של ההשוואה בין הסבבים בתיאור הממצאים לגבי מידת שביעות רצון מהחיים באופן כללי. המשתתפים בסקר נשאלו "בסך הכל, באיזו מידה הנך שבע רצון בימים אלה מחייך באופן כללי?". בחינת רמת שביעות הרצון מהחיים באופן כללי נעשתה על פני סולם הנע בין 0 ל-10 כאשר 0 פירושו שהנחקר 'מאוד לא שבע רצון מחייו באופן כללי' ו-10 פירושו שהנחקר 'מאוד שבע רצון'. תרשימים 13 ו-14 מציגים את מידת שביעות הרצון מהחיים

תרשים 14: ציון שביעות הרצון מהחיים באופן כללי בשנים 2002, 2008, ו-2010

נמצא כי הגורם בעל ההשפעה הגבוהה ביותר על שביעות הרצון מהחיים באופן כללי הוא היכולת הכלכלית, הנמצאת בקשר חיובי עם מידת שביעות הרצון מהחיים. מידת הדתיות משפיעה אף היא באופן חיובי על שביעות הרצון מהחיים, כך שככל שהמרוויחן דתי יותר, כך עולה מידת שביעות הרצון שלו מהחיים. גורמים נוספים המשפיעים באופן חיובי על מידת שביעות הרצון מהחיים הם הגורמים החברתיים-אישיים. קיומו של אדם עמו ניתן לשוחח על עניינים אישיים ואינטימיים מעלה את מידת שביעות הרצון מהחיים וכך גם תדירות גבוהה של מפגשים חברתיים.

של ישראל בהשוואה למדינות מערביות אחרות, עד למחאת קיץ 2011 שלמעשה שינתה את הנראטיב והדגישה את יוקר המחיה הגובה משמעותית בהשוואה למדינות אחרות.

בניתוח רגרסיה ליניארית שנערך בניסיון להתחקות אחר הגורמים הקשורים לשביעות הרצון הכללית מהחיים בישראל¹⁰,

10 לניתוח הרגרסיה הוכנסו היבטים חברתיים ואינטימיים [תדירות המפגשים החברתיים וקיומו של אדם עמו ניתן לשוחח על עניינים אינטימיים], היבט כלכלי [מידת הקושי או הקלות להסתדר עם הכנסת משק הבית], בפקוח על מין, קבוצת אוכלוסייה ומידת דתיות. ראו לוח 2 בנספח.

נספח 1. רשימת 17 המדינות ושיעורי היענות בשלשת הסבבים

שיעורי היענות				
סבב חמישי 2010	סבב רביעי 2008	סבב ראשון 2002		
53.4	58.9	59.2	BE Belgium	בלגיה
53.3	49.9	33.5	CH Switzerland	שווייץ
70.2	69.5	43.3	CZ Czech Republic	צ'כיה
30.5	48.0	55.7	DE Germany	גרמניה
55.4	53.9	67.6	DK Denmark	דנמרק
68.5	66.8	53.2	ES Spain	ספרד
59.5	68.4	73.2	FI Finland	פינלנד
47.1	49.4	43.1	FR France	צרפת
56.3	55.8	55.5	GB United Kingdom	בריטניה
49.2	61.3	69.9	HU Hungary	הונגריה
72.9	77.7	71.0	IL Israel	ישראל
60.0	49.8	67.9	NL Netherlands	הולנד
58.0	60.4	65.0	NO Norway	נורבגיה
70.3	71.2	73.2	PL Poland	פולין
67.1	75.7	68.8	PT Portugal	פורטוגל
51.0	62.2	69.5	SE Sweden	שבדיה
64.4	59.1	70.5	SI Slovenia	סלובניה

נספח 2. מקדמי רגרסיה ליניארית מתוקננים לניבוי מידת שביעות הרצון כללית מהחיים

משתנים בלתי תלויים	
	סבב (קטגוריית התייחסות: סבב 5)
-0.19**	סבב 1
0.03	סבב 4
	קבוצת אוכלוסייה (קטגוריית התייחסות: ערבים)
-0.25*	מין (קטגוריית התייחסות: נשים)
0.11*	גיל
-0.02*	מידת דתיות
0.14**	היבט כלכלי
0.24**	היבטים חברתיים-אישיים
	תדירות המפגשים החברתיים
0.13**	וקיומו של אדם עמו ניתן לשוחח על עניינים אינטימיים
0.13**	Intercept
6.67**	R ²
0.17	

** $p < 0.01$ * $p < 0.05$

מכון ב.י. ולוסיל כהן לחקר דעת קהל ▪ The B.I. and Lucille Cohen Institute for Public Opinion Research

**הפקולטה למדעי החברה ע"ש גרשון גורדון
אוניברסיטת תל-אביב**

קריית האוניברסיטה,
רמת-אביב, תל-אביב 69978, ת"ד 39040.
טלפון: 03-6408963
פקס: 03-6409215,
דואר אלקטרוני: bicohen@post.tau.ac.il
אתר המכון: http://bicohen.tau.ac.il

עורכת: ד"ר אירית אדלר
עיצוב: מיכל סמו, המשרד לעיצוב גרפי

מכון ב.י. ולוסיל כהן למחקרי דעת קהל הנו מכון אוניברסיטאי המשלב פיתוח אקדמי של תיאוריה ומתודולוגיה של סקרי דעת קהל עם ביצוע מחקרי דעת קהל בלתי תלויים ברמה המדעית הגבוהה ביותר.

מטרות המכון:

1. לשמש כמסגרת לביצוע מחקרים אקדמיים המבוססים על סקרי אוכלוסייה.
2. לפתח תכנית של סקרי עמדות תקופתיים בנושאים בעלי עניין ציבורי בחברה הישראלית.
3. ליצור מאגרי נתונים שיאפשרו לעקוב אחר מגמות לאורך זמן בדעת הקהל בישראל.
4. לערוך ניסויים במתודולוגיות של סקרים במטרה לפתח ולשפר את הטכניקות של מחקרי דעת קהל.